

Voorwoord

door Frans Lejeune

In dit laatste nummer van deze eeuw weinig bijzondere zaken. Zoals gebruikelijk in deze tijd van het jaar een grote hoeveelheid protesten, waarbij een tweetal die we een vorige keer even moesten bewaren omdat de Protest Commissie aanvullende informatie nodig had om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen. En ook voor de volgende keer liggen er nog voldoende protesten op de (schriftelijke) afhandeling te wachten.

Verder een artikel van Ton Kooijman over artikel 25 van de Spelregels. Onlangs heeft ook BRIDGE aandacht besteed aan de haken en ogen rondom dit artikel, maar daarmee is beslist niet het definitieve antwoord gegeven op alle vragen. Ook voor spelers kan het van belang zijn om alle implicaties goed te kennen (één van de halve finales van de MK viertallen werd dit jaar beslist door de toepassing van dit artikel). Ook internationaal wordt er uitvoerig over de interpretatie van artikel 25B gediscussieerd en waarschijnlijk zullen die discussies doorgaan tot de volgende herziening van de Spelregels.

De Wereld Bridge Federatie heeft zeer onlangs een reglement opgesteld voor Protest Comitees. Ton Kooijman licht in dit nummer een eerste tipje van de sluier op. Het is de bedoeling om de volgende keer de volledige tekst van de regeling te publiceren (er wordt nog gewerkt aan een goede Nederlandse vertaling).

Binnen de Weko is de afgelopen maanden ook gediscussieerd over de meest wenselijke arbitrale score bij butler- en crossimpwedstrijden. In dit nummer een artikel van Sytze Sietsma met de neerslag van die discussie. Zijn conclusie (en ook die van de Weko) is dat 3 IMPs als kunstmatige arbitrale score meestal te veel is. In viertallenwedstrijden hebben we geen keus (de Spelregels schrijven 3 IMPs voor), maar in andere wedstrijden kan het organiserende comité iets anders voorschrijven

op basis van artikel 78D. De Weko raadt aan om dat dus voor butler- en crossimpwedstrijden voortaan te doen.

Ten slotte een uittreksel uit de verslagen van de laatste twee bondsarbitersbijeenkomsten. Een aantal zaken die daar aan de orde komen zijn ook voor de 'gewone' wedstrijdleader interessant en we hebben geprobeerd die onderwerpen er uit te lichten.

Uiteraard hebben ook wij goede voornemens voor het nieuwe jaar. Eén daarvan is om de oude rubriek 'Van de groene tafel' in een nieuwer jasje weer op te gaan nemen in de Weko-wijzer. De bedoeling is om aan de hand van binnengekomen vragen allerlei zaken met betrekking tot de Spelregels, het alerteren en de toegelaten systemen kort de revue te laten passeren. Heeft u kwesties waarvan u denkt dat ze in deze rubriek behandeld kunnen worden, aarzelt u dan niet om ze op te sturen naar de redactie, p.a. Bondsbureau. Ook per e-mail (wedstrijdzaken@bridge.nl) zijn vragen welkom.

Tot slot wensen wij u voor het jaar 2000 veel bridgeplezier toe. En laten we hopen dat de millenniumbug niet toeslaat. Dan zorgen we ook volgend jaar weer voor vier (hopelijk) interessante nummers van de Weko-wijzer.

Van de Protestcommissie

door Sytze Sietsma

Er lagen nog twee oude zaken. Die volgen hieronder als eerste. Daarna een groot aantal meer recente uitspraken.

Tweede Divisie paren (99-11)

Een alerteertfoutje

Spel 27

Z / NZ   ♠ H9
                  ♥ V754
                  ♦ 976
                  ♣ HB76

♠ 876			♠ VB532
♥ A82	N		♥ H109
♦ HVB4	W	O	♦ 52
♣ V83		Z	♣ A95
			♠ A104
			♥ B63
			♦ A1083
			♣ 1042

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	–	pas
1SA*	2♣	2♠	pas
pas	pas		

1SA was 12-14 punten en werd keurig gealerteerd; 2♣ was bedoeld als minstens 4-4 in klaveren en harten. Zuid was dit vergeten en alerteerde dus niet. Oost zei dat hij 2♣ gedoubleerd zou hebben als hij dit geweten had. Zowel 2♣ als 2♥ in NZ gaan (minstens) twee down, maar oost maakte in 2♠ met voorzichtig afspel (misleid door het alerteerverzuim) precies acht slagen. De WL wijzigde de score in +300 voor OW, gebaseerd op het tegenspelen van een gedoubleerd contract van NZ. Hiertegen gingen NZ in protest, maar de PK overwoog:

- dat het verzuim van zuid, 2♣ te alerteren een overtreding van de Spelregels oplevert;
- dat oost door deze overtreding van zuid is benadeeld in zijn verdere bieden;
- dat derhalve de score moet worden gewijzigd zoals voorzien in art. 12C van de Spelregels;
- dat de wedstrijdleader aan tafel dus juist heeft beslist.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot:

De beslissing klinkt heel aannemelijk, als je oosts verhaal gelooft. Nu ken ik oost niet, maar als hij inderdaad met 22 punten samen graag 2♣ of 2♥ gedoubleerd wil verdedigen, waar de tegenstander een dubbele achtkaart fit kan hebben, dan wil ik hem graag aan tafel leren kennen. Zelfs in een parenwedstrijd. Op dit ene spel gun ik hem dan zijn topje.

Districtshoofdklasse viertallen (99-20)

Deze zaak werd in eerste instantie door de PK aangehouden in afwachting van nadere gegevens. Niet duidelijk was namelijk wat OW bedoelden met een "negatief doublet" op een volgbod van 1SA. Dit was er gebeurd:

Spel 26

O / –   ♠ 542
                  ♥ 1062
                  ♦ 9532
                  ♣ A63

♠ 109			♠ AVB876
♥ AV985	N		♥ H7
♦ 108	W	O	♦ V4
♣ V1087		Z	♣ 542
			♠ H3
			♥ B43
			♦ AHB76
			♣ HB9

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	1♠	1SA
doublet	pas	pas	2♦
2♥	3♦	allen passen	

Dit ging één down, maar 1SA gaat (gedoubleerd) met een overslag. De WL werd na het spelen geroepen, omdat west toen verklaarde dat zijn doublet als "negatief" was bedoeld en dus gealerteerd had moeten worden. Zuid beweerde dat hij minder re-

den had om uit een strafdoublet weg te lopen als uit een ingelaten negatief doublet. De WL veranderde de score in 1SA gedoubleerd gemaakt om daarmee de juiste partij in protest te sturen, maar het districtsbestuur besloot weer tot het handhaven van 3♦-1. NZ gingen toen naar de PK. Deze overwoog:

- dat uit de stukken en uit de nadere verklaring van OW naar voren komt, dat OW over de details en de gevolgen van hun afspraken over de betekenis van een doublet op een volgbod van 1SA geen duidelijke afspraken hebben;
- dat deze onduidelijkheid echter niet van invloed is geweest op de beslissing van zuid, uit het doublet te lopen en evenmin op de beslissing van noord om 3♦ te bieden;
- dat het aan tafel bereikte resultaat derhalve dient te worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het districtsbestuur te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot:

Geen commentaar.

Clubviertallen (99-23)

Ghestem sloeg weer toe

Spel 19 ♠ A6432

Z / OW ♥ AB62

♦ AH7

♣ A

♠ B

♥ H109853

♦ V

♣ HV1084

W N

W

Z

O

♠ V87

♥ V74

♦ 98

♣ B6532

♠ H1095

♥ –

♦ B1065432

♣ 97

West

–

1♥

4♥

Noord

–

2SA

doublet

Oost

–

3♥

allen passen

Zuid

pas

pas

Oost had al 3♥ geboden voordat zuid alerteerde en meldde dat 2SA de lage kleuren aangaf. Waarom zuid niet steunde met zeven troeven mee zal een raadsel blijven, evenals de reden waarom oost 3♥ bood; hij heeft nu eenmaal geen kaart. West trapte natuurlijk in de door oost gezette val en ging drie down, 800 voor NZ, geen beste score tegen een potdicht slem. Toch gingen OW in protest bij de club en ziedaar: het doublet ging eraf en de score werd op 300 bepaald. Dit bracht NZ tot bij de PK. Deze overwoog:

- dat de inconsistentie tussen de door zuid gegeven uitleg van 2SA en haar bieden, en dan met name haar verzuim, op enig moment partners ruitens te steunen, van dien aard is dat niet aannemelijk is dat de door haar gegeven uitleg dat 2SA twee vijfkaarten in de lage kleuren aangaf een juiste weergave van de tussen NZ vigerende afspraken is geweest;
- dat deze aldus als onjuist te bestempen uitleg derhalve een overtreding van de Spelregels oplevert;
- dat OW door deze overtreding niet zijn benadeeld, aangezien hun verdere bindingen technisch als dusdanig twijfelachtig moeten worden gekwalificeerd dat het door OW aan tafel behaalde resultaat voornamelijk daaraan te wijten is;
- dat het aldus door NZ op dit spel behaalde goede resultaat echter dient te worden tenietgedaan, aangezien NZ geen voordeel mogen trekken uit de door hen begane overtreding.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van het verenigingsbestuur te vernietigen;
- de score op spel 19 vast te stellen op -3 imps voor het viertal van NZ en op -800 voor het viertal van OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Over de behandeling van protesten betreffende Ghestem perikelen bestaan in Nederland nu twee visies, een Weko-visie en een PK-visie. De Weko stelt dat in arti-

kel 75 en met name voorbeeld twee expliciet wordt gesteld dat het vergeten van de betekenis van een bieding geen overtreding van de Spelregels is en er in een dergelijk geval dus geen arbitrale score mogelijk is. De PK stelt dat er een aantal conventies zijn, waar zo vaak ellende over is, dat iemand die zich vergist met zo'n conventie toch afgestraft moet worden. Het spelplezier van vele tegenstanders wordt vergald als het weer eens fout gaat. Beide commissies zijn niet gek en voor beide standpunten valt wat te zeggen, maar ondertussen is er in Nederland geen heersende visie meer en vele wedstrijdleaders zien dat ze bij hun beslissingen niet meer gesteund worden door de verzamelde spelregelspecialisten. Misschien dat er toch eens een compromis voorgesteld moet worden waar beide commissies zich wellicht in kunnen vinden. Houd de Weko te vriend door te beslissen dat er, als er geen overtreding geweest is, geen reden is voor een arbitrale score. Houd de PK te vriend door te beslissen dat als iemand een veel te ingewikkelde conventie speelt voor haar of zijn speelniveau, u dat niet over uw kant laat gaan. Het niet beheersen van elementaire onderdelen van het biedsysteem, zoals een direct volbod, kunt u in voorkomende gevallen, zoals bij Ghestem of Multi-Landy, beschouwen als onvoldoende aandacht voor het spel (artikel 74 B1). Daar kunt u een disciplinaire straf voor geven van een kwart of een halve top in paren of 1 of 2 WP in viertallen. Op die manier wordt ieder eventueel voordeel van de vergissing weggehaald en dat is de bedoeling. Zo, die wilde ik even kwijt.

Terug naar het protest. Iedere keer als er in Nederland iets met Ghestem fout gaat en de overtredende partij scoort, wordt de wedstrijdleader geroepen want de problemen zijn inmiddels ruim bekend. De lokale technische commissie en PC hebben in ieder geval veel tijd aan de zaak besteed en hebben hun uiterste best gedaan er iets van te maken. Daarbij hebben zij uiteindelijk de Weko-lijn proberen te volgen. Daarna is de zaak naar de landelijke PK gegaan en die geeft een andere beslissing.

Om te beginnen zoekt de PK in de acties van NZ naar iets dat ze een overtreding kunnen noemen. Inderdaad zou een gemiddelde zuid, als hij 'niet van de afwijking op de hoogte is' (zie art 75B), waarschijnlijk hoog in ruiten zijn gaan bieden. Nu kan er een overtreding worden geconstateerd en kunnen er arbitrale scores vallen. De Ghestembieder krijgt het lid op de neus en OW krijgen compensatie als ze niet al te gek hebben gedaan. Ik vraag me wel af of het bieden van OW zo hopeloos was. Om te beginnen verstoort een Ghestem-vergissing de normale voortgang van het bieden en veel spelers bieden nu inderdaad heel matig, omdat ze geen vat meer hebben op het spel. Dat kun je ze niet kwalijk nemen, hoe te bieden na een overtreding staat nergens beschreven. Daarnaast vind ik 4♥ nog niet eens zo'n dramatisch slecht bod. Wij hebben een tienkaarts en een negenkaarts fit en zij ook. Helaas zijn er in totaal slechts 19 slagen en daarvan maken de burens er ook nog eens 12. Wanneer de andere tafel het slem uitbiedt praat niemand van slecht bieden en van een nadelige score.

Meesterklasse viertallen (99-24)
Uiteenlopende alerts leidden tot problemen op dit spel.

Spel 10 ♠ V10984
O/Allen ♥ 8642
 ♦ A43
 ♣ 6

♠ 3
 ♥ 75
 ♦ H97
 ♣ AV109532

W   N   O   Z

♠ HB5
 ♥ A1093
 ♦ V106
 ♣ H87

♠ A762
 ♥ HVB
 ♦ B852
 ♣ B4

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1♣	doublet
2♣ ^A	2♠	pas	pas
3♠	*4♥	doublet	4♠
pas	pas	doublet	pas
pas	pas		

vloede ook uit de bewaard gebleven geschreven uitleg blijkt;

- dat het forcing-karakter van een conventionele bieding die gewoonlijk een zwak spel aanduidt immers impliceert, dat zo'n conventie incidenteel gebruikt kan worden om een zeer sterk spel aan te geven dat op geen andere wijze goed is te beschrijven;
- dat het misverstand tussen oost en west derhalve voor hun rekening behoort te komen;
- dat derhalve door NZ geen overtreding is begaan;
- dat het aan tafel bereikte resultaat dus moet worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleder te vernietigen;
- de score op spel 19 te bepalen op 2♠ door OW, vier down, 400 voor NZ en -400 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Alle vuistregels hebben hun grenzen en deze uitspraak demonstreert dat weer eens. Noord legt zijn eigen bieden overdreven netjes uit en zuid legt noords bieden gewoon netjes uit. Nu is er aan beide kanten van het scherm een iets verschillende uitleg in omloop. De vuistregel zegt dat er dan 'dus' een overtreding is. Intussen is dat ook maar een vuistregel. En wanneer OW's afspraken na al die jaren MK en WK er niet tegen kunnen dat de twee tegenstanders op zulke futiliteiten een iets andere formulering geven, dan hebben ze dat aan zichzelf te wijten. Overigens een interessante ontwikkeling: alleen in de praktijk zal blijken waar de grens ligt. Ook zullen spelers in de MK en Eerste Divisie er bij hun systeem rekening mee moeten houden dat iets verschillende uitleg mag.

Eerste Divisie viertallen (99-26)

Drie minuten nadenken dringt door ieder scherm heen. Kijkt u maar:

Spel 18

OW/NZ

♠ AH86543
♥ H7
♦ AH98
♣ –

♠ 7
♥ AVB82
♦ B10643
♣ 85

♠ 9
♥ 106543
♦ 72
♣ AB1072

♠ VB102
♥ 9
♦ V5
♣ HV9643

W N
Z O

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	2♥	pas
4♥	...4♠	pas	4SA
pas	6♦	pas	6♠
allen passen			

De tray was 3 minuten aan de NO-kant van het scherm gebleven; het was dus evident dat noord de denker moest zijn geweest.

Voor NZ en de WL was het doorbieden van zuid verantwoord, maar volgens OW niet.

Zij gingen naar de PK, die overwoog:

- dat is komen vast te staan dat de tray aan de NO-zijde van het scherm ongeveer drie minuten is weggebleven;
- dat vanuit ZW bezien de denkpauze niet anders dan door noord kan zijn veroorzaakt;
- dat een dusdanig lange denkpauze erop wijst dat noord, die 4♠ bood, een zeer sterke hand heeft gehad;
- dat daardoor niet meer onloochenbaar is, dat de beslissing van zuid om door te bieden niet door deze denkpauze is gesuggereerd;
- dat het doorbieden van zuid derhalve een overtreding van de Spelregels oplevert, zodat een arbitrale score moet worden vastgesteld zoals voorzien in art. 12.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleder te vernietigen;
- de score op spel 18 vast te stellen op 4♠ door NZ, met drie overslagen gemaakt, +710 voor NZ en -710 voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Zoals de beslissing geformuleerd is, is het een eitje. Noord geeft overwaarde aan door een denkpauze en zuid heeft een hand die niet zonder meer sterk genoeg is om nog een poging te doen. Een kind kan de was doen. Wat ik niet helemaal begrijp is waarom noord uiteraard zo sterk is. Kan noord niet over een pas gedacht hebben? Of was noord er dan wel binnen 40 seconden uit geweest en had hij geen drie minuten nagedacht? De gedachtesprongen van onze divisiespelers zijn ondoorgroendelijk en de PK heeft een aantal van die mensen in de gelederen en dus zal het wel.

Tweede Divisie viertallen (99-27)

Een welgemikte psyche hield OW definitief uit een lastig biedbaar slem. Maar was die psyche wel een echte psyche?

Spel 17

N / -

♠ -

♥ A73

♦ VB952

♣ VB1065

♠ AB987542

♥ V4

♦ 43

♣ 9

W N
Z O

♠ H3

♥ HB1085

♦ AH

♣ A743

♠ V106

♥ 962

♦ 10876

♣ H82

West

-

4♠

Noord

2SA^A

allen passen

Oost

doublet

Zuid

redoublet

2SA werd gealerteerd en uitgelegd als lage kleuren, 5-9 punten. Het redoublet werd desgevraagd uitgelegd als een sterk spel. Toen OW slem bleken te hebben gemist werd de WL geroepen. Deze vernam van noord dat hij had gepast in afwachting van partners doublet op 4♠. De WL had zo zijn twijfels (of kende zijn pappenheimers? -wie weet) en stelde de score vast op 5♦ gedoubleerd vier down, 800 voor OW. Het leek hem evident dat noord 4SA of 5♣ had moeten bieden na partners sterke actie. Deze goede timing van zowel psyche als

pas vond hij maar niets. In Amerika noemen ze zoiets "double coincidence" en treden ze bijna altijd ertegen op. Niet zo'n gek idee. In ons land echter konden NZ zonder problemen naar de PK stappen en met enig succes, want hier werd overwogen:

- dat het een speler vrij staat te bieden wat hij/zij wil, zoals voorzien in art. 40A van de Spelregels;
- dat voorts in art. 75C is voorzien dat bij het beantwoorden van vragen om uitleg niet alleen de op papier of anderszins gemaakte biedafspraken, maar ook de ervaringen/gewoonten binnen een partnership omtrent de benadering van bepaalde biedsituaties moeten worden meegedeeld;
- dat het hier door zuid gedane psycheredoublet op zichzelf is toegestaan, maar dat de mogelijkheid dat dergelijke biedingen worden gedaan in de toekomst zeker behoort tot de ervaringen/gewoonten van dit partnership, die aan de tegenstanders moeten worden meegedeeld;
- dat het aan tafel behaalde resultaat kan worden gehandhaafd omdat op dit spel door NZ geen overtreding is begaan.

De Protest Commissie heeft besloten

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 17 te bepalen op 4♠ door OW, met twee overslagen gemaakt, +480 voor OW en -480 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Een forse en goed getimede psyche die de tegenstander fors op het verkeerde been heeft gezet. Dat is niet leuk voor de tegenstander, maar mag uiteraard wel. Ik kan zelf best wel waardering opbrengen voor zulke acties, mits er een paar dingetjes niet aan de hand zijn: er zijn situaties waar de psycher nauwelijks risico neemt, omdat de partner vaak een bijpassende actie zal doen. Dan wordt een psyche al een stuk minder stoer. Een forcing pas is in dit geval een mooie bijpassende actie. Als de psycher het vaker gedaan heeft en de partner daarom extra vaak de

forcing pas geeft, gaat de hele zaak stinken. Daarom moeten deze mensen nu in de gaten gehouden worden, zodat er niet te vaak zulke mooie passende gevallen zijn.

Kwalificatieronde ING-toernooi (99-28)
Een onvoldoende duidelijk ingevulde systeemkaart leidde tot een probleem op dit spel.

Spel 13

N / Allen

♠ AV7

♥ V52

♦ AV63

♣ VB2

♠ 1062

♥ 104

♦ HB4

♣ A6543

W   N
          Z   O

♠ HB8

♥ B983

♦ 9875

♣ 97

♠ 9543

♥ AH76

♦ 102

♣ H108

West	Noord	Oost	Zuid
–	1SA	pas	2♣
pas	2♦	pas	3SA
allen passen			

Een normaal contract, waartegen oost uitkwam met ♦9. Desgevraagd zei west, dat OW "tweede-vierde" speelden als uitkomsten tegen SA. Op de systeemkaart stond echter behalve "2e-4e" ook "zero leads" vermeld, hetgeen met "2e-4e" in strijd is. Bovendien ontbrak een ingevuld lijstje van omcirkelde dan wel onderstreepte kaarten om de uitkomsten tegen troef- en SA-contracten van allerlei kaartcombinaties vast te leggen, zoals het hoort. Hiermee stond de overtreding ruimschoots vast; de WL aan tafel besloot dan ook om het contract als gemaakt te laten schrijven, hoewel noord één down was gegaan. Zijn speelplan had echter wel wat te wensen overgelaten - typisch een taak voor de PK om de consequenties daarvan te bekijken. Een goede beslissing van de WL aan tafel derhalve, en veel werk voor de PK. Het spel was als volgt gegaan:

1. ♦9-10-H-A
  2. ♥H
  3. ♠3-2-V-H
  4. ♥8-6-10-V
  5. ♣V
  6. ♣B voor de aas van west
  7. ♣3 voor de ♣H in zuid (oost ruiten weg)
  8. ♦2-4-vrouw-5
- ruiten na voor de ♦B van west die nog twee klaveren heeft.

Als noord niet ♦V maar ♦6 legt is het spel gemaakt. West kan niet aan slag komen en omdat oost al in dwang gezeten heeft op de derde klaveren wordt de laatste ruiten van noord hoog. Daarbij komt dat het leggen van ♦6 gratis is; er gaan geen kansen verloren. De PK overwoog derhalve:

- dat de door OW gehanteerde systeemkaart niet voldoet aan de eisen, die daaraan worden gesteld in bondscompetitiewedstrijden en wedstrijden van vergelijkbaar niveau, zoals in casu;
- dat dit vooral zo is omdat de op het voorgeschreven model systeemkaarten voorkomende rijtjes van kaarten waarbij moet worden omcirkeld welke daarvan wordt uitgekomen, ontbreken;
- dat dit wordt verergerd door het feit dat op de systeemkaart zowel de aanduiding "2e/4e" voorkomt als de aanduiding "zero leads," zonder de bij de combinatie van deze twee noodzakelijke verduidelijking;
- dat een straf voor het gebruik van een dergelijke systeemkaart op zijn plaats is, gezien de aard en omvang van de overtreding;
- dat het nadeel voor NZ echter niet zo zeer is te wijten aan de vermeldingen op de door OW gehanteerde systeemkaart, maar vooral aan het kiezen van een onjuiste voortzetting bij het afspeelen van het spel;
- dat immers het spelen van een ruiten naar de Vrouw in plaats van naar de ♦6 in de achtste slag onmogelijk winnend kan zijn;
- dat er derhalve slechts een gering causaal verband bestaat tussen het resultaat op het spel en de overtreding

van OW, zodat de aan tafel behaalde score moet worden gehandhaafd.

- De Protest Commissie heeft besloten
- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
  - de score op spel 13 te bepalen op 3SA door NZ, één down, 100 voor OW en -100 voor NZ.
  - aan OW een straf op te leggen van 3 imps.

Noot:

De informatie op de systeemkaart van OW gaf niet aan wanneer welke variant gespeeld werd van enkele tegenstrijdige formuleringen van de uitkomstconventies. Ook al omdat er geen standaard systeemkaart op tafel lag, wordt hier straf voor gegeven en dat zie je toch niet vaak maar kan wel als het te gek wordt. Intussen moest noord het spel afspelen en volgens de PK heeft noord gewoon slecht gespeeld. In dit geval is er geen sprake van verkeerde inschatting door desinformatie: hij heeft inmiddels een 100% speelwijze als hij maar bij de veilige kant van slag gaat.

Tweede Divisie viertallen (99-29)
Of je een hand verkoopt als Multi of als Landy na een opening van 1SA voor je maakt een heel verschil.

Spel 7	♠ A95			
Z / Allen	♥ H10			
	♦ A10			
	♣ HV9865			
♠ 864				♠ H732
♥ B87				♥ A96542
♦ HB98653				♦ V2
♣ –				♣ A
	♠ VB10			
	♥ V3			
	♦ 74			
	♣ B107432			

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	–	pas
pas	1SA	2♣ ^A	?doublet ^A
? 2♦ ^A	?pas	2♥	pas
pas	3♣	allen passen	

1SA was 15-17 punten en 2♣ toonde de beide hoge kleuren. Het doublet gaf volgens noord aan dat zuid één hoge kleur tegen had en 2♦ betekende dat west geen voorkeur had voor harten dan wel schoppen. Noord bood in de uitpas 3♣ en dat was raak, want zuid bleek met zijn doublet vooral klaveren te hebben aangegeven. Toen zijn hand opening als dummy gaf zuid aan, dat doublet ook op klaveren kon wijzen. Het spel werd gespeeld en gemaakt. Pas bij het uitslaan op de helft van de wedstrijd werd de WL geroepen. Deze zag geen causaal verband tussen het missen van 3♥ of zelfs 4♥ door OW; dat is vooral een kwestie van hoe hoog je durft door te bieden. Dus gingen OW in protest, alwaar de PK overwoog:

- dat het verzuim van noord de betekenis van het doublet van zuid op 2♣ volledig uit te leggen een ernstige overtreding van de Spelregels is waarvoor een afzonderlijke straf op zijn plaats is;
- dat OW in hun verdere bieden niet zijn gehinderd door de door NZ begane overtreding, zodat het aan tafel behaalde resultaat overigens in stand kan blijven.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader als volgt aan te vullen:
- de score op spel 7 (onveranderd) vast te stellen op 3♣ door NZ, precies gemaakt, 110 voor NZ;
- aan het viertal van NZ een straf op te leggen van 1 WP;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Geen commentaar.

Tweede Divisie viertallen (99-30)

Spel 18

O / NZ

♠ 8543

♥ 852

♦ AH1092

♣ 2

♠ 102

♥ 763

♦ B7654

♣ 865

W N
Z O

♠ A6

♥ V109

♦ -

♣ AHVB10973

♠ HVB97

♥ AHB4

♦ V83

♣ 4

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	2♣ ^A	?doublet
2♦ ^A	pas	3♣	?doublet ^A
pas	3♠	3SA	pas
pas	4♦	pas	4♠
5♣	allen passen		

Het verschil in sterkte tussen een semiforcing en een mancheforcing in een lage kleur laat zich niet eenvoudig in punten uitdrukken. NZ kregen daardoor een vreemd probleem op hun bord dat ze zelf echter niet optimaal aanpakten. De vraag werd uiteindelijk of Oom (WL) iets voor hen kon doen.

2♣ werd aan tafel uitgelegd als semiforcing, hoewel de systeemkaart mancheforcing vermeldde. Deze foute uitleg was voor de WL voldoende om de score te wijzigen in 5♠ voor NZ, +650. Dit contract kan down, maar dan moet oost met een kleine klaveren starten voor partners ♣8. Misschien dat west dan de ruitenswitch vindt. Wanneer zuid leider is in 5♠ is de verdediging eenvoudiger. West kan ruiten uitkomen.

Het gevolg van de beslissing van de WL was wel, dat de juiste partij, conform het aan tafel door de WL al gegeven advies, in protest moest. Dat gebeurde prompt, en de PK overwoog:

- dat aan tafel 3♣ desgevraagd is uitgelegd als semiforcing;
- dat overigens op dit soort handen het verschil in betekenis tussen manchefor-

cing en semiforcing een marginaal karakter pleegt te hebben;

- dat door OW derhalve geen overtreding is begaan, zodat het aan tafel behaalde resultaat moet worden gehandhaafd;
- dat het sinds 1997 bestaande art. 83 van de Spelregels mede is bedoeld om te vermijden, dat een wedstrijdleader aan tafel de spelers enig advies over het al dan niet in protest gaan behoeft te geven.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 18 vast te stellen op 5♣ door OW, één down, 50 voor NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

En weer een uitleg die er net naast zit en weer een tegenstander die zich op het verschil beroept. Buiten de twee-openingen van de beginnersboekjes, zie je nauwelijks semi-forcing tweelaag openingen. Als dit het argument moet zijn voor je eigen bieden, dan sta je niet sterk.

Eerste Divisie viertallen (99-31)

Een langzaam doublet in een houthakkers-biedverloop veroorzaakte een probleempje toen OW niet meteen inzagen dat zuid onmogelijk op troefflengte kon hebben gedoubleerd en dus "punten" moest hebben:

Spel 8

W / Allen

♠ A10

♥ H6

♦ AB98542

♣ AH

♠ V5

♥ A943

♦ 10

♣ B109432

W N
Z O

♠ B7642

♥ B72

♦ 7

♣ V765

♠ H983

♥ V1085

♦ HV63

♣ 8

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	pas	1♥
3♣	3SA	4♣	..doublet
pas	6♦	allen passen	

De tray was langer dan een minuut aan de ZW-kant gebleven, zodat de denkpauze van zuid wel vaststond. Het doublet op 4♣ was aan beide kanten gealerteerd en naderhand zelfs door zuid aan west uitgelegd als "punten." De WL had er weinig moeite mee om vast te stellen dat met alleen ♠H en ♥A bij zuid 6♦ al kansrijk moest zijn. Hij handhaafde dus de score van +920 voor NZ, waartegen OW echter protest aantekenden. De PK vond:

- dat voor noord duidelijk is dat het doublet van zuid op 4♣ onmogelijk op een sterk bezit in klaveren kan zijn gebaseerd;
- dat 6♦ derhalve een kansrijke onderneming moet zijn;
- dat de keus van noord voor een direct bod van 6♦ onloochenbaar niet door de denkpauze van zuid voor het doublet is gesuggereerd;
- dat dus door NZ geen overtreding is begaan zodat het aan tafel behaalde resultaat wordt gehandhaafd, maar dat begrip bestaat voor het feit dat OW in protest zijn gegaan.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

OW willen toch niet met droge ogen beweren dat zuid in noords optiek klaveren heeft? Ze bieden samen stapels van die dingen en noord heeft zelf aas en heer. Zelfs als het doublet voor straf is, dan moet zuid snelle slagen in de andere kleuren hebben. En dat wil noord nu net horen.

Meesterklasse viertallen (99-32)

Als de tray bijna een halve minuut wegblijft, is dat dan voldoende voor een ongeoorloofde inlichting?

Spel 11

Z/-

♠ A973
♥ HB532
♦ AB
♣ B5

♠ B654
♥ AV10
♦ V104
♣ 972

N O
W Z

♠ V2
♥ 4
♦ 875
♣ AHV10864

♠ H108
♥ 9876
♦ H9632
♣ 3

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	pas
pas	1♥	2♣	3♥ ^A
3SA	pas*	pas*	4♥
doublet	pas	4SA	pas
pas	pas		

* de tray bleef circa 25 seconden aan de NO-zijde van het scherm.

4SA ging één down. Een mooie redding, want 4♥ wordt vlot gemaakt. De enige vraag: mag zuid nog bieden? De WL vond van wel; de PK overwoog (op "betaald verzoek" van OW):

- dat de tray aan de NO-zijde ongeveer 25 seconden is weggebleven;
- dat dit niet voldoende lang is dat kan worden geconcludeerd dat er door een bepaalde speler bijzonder lang moet zijn nagedacht;
- dat het zuid daarom vrij stond te bieden wat hij wilde.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot:

Wat hoort er aan de noord-oost kant van het scherm gebeurd te zijn, toen de tray er was? Beide spelers moeten even gekeken hebben wat er lag, daarna moet noord gealerteerd hebben. Oost vult zijn vraag in op een briefje en noord schrijft zijn antwoord op. Terwijl oost leest, kan noord even denken en daarna moet oost nog

bieden. Volgens de PK is 25 seconden niet overdreven lang. Helemaal niet als oost nog wat extra's te vragen had. In-tussen moet toch niet onderschat worden hoeveel informatie door het scherm komt. Het kan best zo zijn, dat het voor zuid en west allebei toch duidelijk was dat noord een probleem had.

Meesterklasse viertallen (99-33)
Problemen met doubletten leidden tot arbitrale tussenkomst op dit spel:

Spel 13 ♠ AVB10643
N/Allen ♥ A
♦ 9
♣ H1054

♠ 52
♥ H873
♦ HV83
♣ B83

W N O
Z

♠ 7
♥ V109
♦ AB10652
♣ A76

♠ H98
♥ B6542
♦ 74
♣ V92

West	Noord	Oost	Zuid
–	1♠	2♦	2♠
doublet ^A	4♠	doublet ^A	pas
5♦	doublet	allen passen	

Het doublet van west werd door hem aan zuid uitgelegd als negatief of invite voor ruitens; oost legde het aan noord slechts uit als negatief. Met schoppenstart en klaverenswitch gaat 5♦ twee down; in de praktijk werd dit niet gevonden zodat NZ genoeg moesten nemen met +100. Als je ♣B vindt maak je 5♠. Noord stelde na het spel dat hij 5♠ zou hebben geboden als hij had geweten dat het doublet van oost niet op schoppens was gebaseerd. Dit doublet was nergens gealerteerd; de WL stelde aan tafel vast dat het volgens oost straf was en volgens west een verzoek om geen 5♦ te bieden. De score werd gehandhaafd omdat noord volgens de WL niet bang hoefde te zijn voor schoppens bij oost. Hij heeft er zeven en partner heeft gesteund. NZ zochten het hogerop, maar de PK overwoog:

- dat bezien vanuit noord het duidelijk is, dat het doublet van oost op 4♠ niet kan wijzen op een sterk schoppenbezit;
- dat noord in zijn bieden dus niet is gehinderd, ongeacht of OW in het geven van hun uitleg al dan niet een overtreding zouden hebben begaan;
- dat het aan tafel behaalde resultaat dus moet worden gehandhaafd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleider te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot:

En weer een schijnbaar verschillende uitleg aan beide kanten van het scherm, terwijl de ene kant alleen maar vollediger was dan de andere. Oost zegt dat het doublet 'responsive' (ja Jos, en niet 'negatief') was en west legt uit wat dat bij hen inhoudt. Inhoudelijk zeggen ze hetzelfde. En de interpretatie van het doublet op 4♠ is voor rekening van noord zelf: oost doubleerde voor straf omdat hij dacht dat 4♠ down zou gaan en had gelukkig een partner die het op dit spel net even beter zag.

Meesterklasse viertallen (99-34)

Een loos doublet werd hardhandig afgestraft op dit spel.

Spel 8 ♠ –
W/Allen ♥ V83
♦ HVB9
♣ A96543

♠ 3
♥ AB76
♦ 10754
♣ 10872

W N O
Z

♠ AVB9862
♥ H9
♦ A82
♣ H

♠ H10754
♥ 10542
♦ 63
♣ VB

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♦	doublet	1♠
2♥	pas	2♠	doublet
allen passen			

NZ spelen sterke klaveren, vandaar de opening van 1♦. Oost alerteerde 2♠ niet aan noord, maar west wel aan zuid. Hij legde uit dat het een sterk spel was van vooralsnog niet helemaal duidelijke signatuur, waarschijnlijk balanced. Iedereen op dit niveau weet natuurlijk wel dat je ook zo biedt als je een mogelijke psyche wilt ontmaskeren (what else can you do?) maar bij het uitleg geven wordt daaraan meestal niet gedacht. Zuid doubleerde om zijn tophonneur vijfde aan te geven; 1♠ had een loze vierkaart kunnen zijn. Het contract werd vlot gemaakt. Toen werd de WL geroepen, die na het aanhoren van dit alles de score liet staan. NZ gingen naar de PK, die overwoog:

- dat het verzuim van OW aan weerszijden van het scherm een eensluitende uitleg van 2♠ te produceren een overtreding van de Spelregels is;
- dat zuid in zijn bieden niet door de onjuiste uitleg is gehinderd, aangezien niet valt in te zien wat de meerwaarde van een doublet op 2♠ kan zijn, gelet op het voorafgegangene biedverloop;
- dat het aan tafel behaalde resultaat dus kan worden gehandhaafd;
- dat NZ echter terecht hebben geprotesteerd tegen de gronden waarop de WL haar beslissing aanvankelijk had gebaseerd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen onder aanvulling van de gronden als hierboven overwogen;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Geen commentaar.

Tweede Divisie viertallen (99-35)

De nieuwe regeling voor Multi 2♦-openingen leidde tot een probleem omtrent de roodheid van een Multi waarin de zwakke twee, ook volgens de systeemkaart, een vijfkaart kan zijn. Er is geen spel gegeven in het onderstaande geval; daar gaat het ook niet om. De RKL ter plaatse besliste

dat er geen sprake was van een Rode Afspraak.

Naar aanleiding van het bovenstaande overwoog te PK:

- dat in de WEKO-wijzer van begin oktober 1999 een nadere precisering van de regeling omtrent Rode Afspraken is gepubliceerd;
- dat uit deze iets te laat in het seizoen plaatsgehad hebbende publicatie duidelijk naar voren komt, dat ook een openingsbod van 2♦ waarin de zwakke twee in een hoge kleur op een vijfkaart kan geschieden, geen Rode Afspraak is, zij het dat wel duidelijk aangegeven dient te zijn dat de mogelijkheid van het openen met een vijfkaart bestaat en dat een dergelijke afspraak niet "Multi" mag worden genoemd;
- dat de WL derhalve terecht heeft beslist dat er in casu geen sprake is geweest van een Rode Afspraak;
- dat het gevolg van de late publicatie echter wel is, dat begrip bestaat voor het indienen van het protest, zodat het protestgeld moet worden geretourneerd.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

Of een afspraak of conventie rood is wordt regelmatig aan wedstrijdleaders en PC's voorgelegd. Hier haalt zo'n vraag de PK en het betreft de multi 2♦. Nu is de multi een specifieke uitzondering op de regeling en de multi heeft een aparte ontheffing gekregen. In een eerste versie van de ontheffing staat expliciet dat er twee zwakke twee's in de hoge kleuren op zeskaarten in mogen zitten. Intussen ontwikkelt het spel zich en dat de zwakke twee een zeskaart nodig heeft vinden we allang niet meer nodig. De multi volgt deze ontwikkeling en ook daar is een zeskaart niet meer nodig.

hoog troeven gratis is en het biedverloop alle aanleiding geeft tot het (hoog of laag) troeven van een ruiten! Dus naar de PK, maar daar werd ook bot gevangen. De PK overwoog:

- dat west het spel tot en met slag 8 zeer zorgvuldig heeft afgespeeld, waardoor de verdeling van de lage kleuren over de NZ-handen hem alleszins duidelijk was geworden;
- dat daarom onbegrijpelijk is dat west zijn claim niet heeft toegelicht met: "ik troef een ruiten en dummy is hoog," dan wel met de aankondiging dat het hoog troeven van een klaveren ook een 100%-speelwijze zou zijn voor het maken van het contract;
- dat een onzorgvuldigheid van deze orde ten voordele van NZ moet worden afgehandeld wanneer er reden is voor twijfel aan het slagen van het in de toelichting wel gegeven speelplan;
- dat het feit dat de laatste troef bij zuid zit betekent dat NZ redelijkerwijze nog een slag zouden hebben kunnen halen;
- dat de wedstrijdleader aan tafel derhalve juist heeft beslist.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Noot:

Erg slordig geclaimed. Zo slordig dat de schijn ruim tegen west is. Overigens vraag je jezelf inderdaad af wat west bezielde met de opmerking over het speelplan. Hij zou zich nog best wel eens versproken kunnen hebben en ruiten bedoeld hebben en dat te laat gemerkt hebben voor artikel 45C4b.

Tweede Divisie viertallen (99-39)

Een strafdoulet wordt niet minder straf als het langzaam tot stand komt. Dat bleek weer eens op dit geval:

Spel 23

Z/-

♠ B
♥ VB10762
♦ VB102
♣ 74

♠ V987
♥ A4
♦ H85
♣ HVB9

♠ A42
♥ H853
♦ 9764
♣ 63

♠ H10653
♥ 9
♦ A3
♣ A10852

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
1SA	2♥	..doublet	pas
2SA	allen passen		

Dat ging één down. Aan de andere tafel was 2♥ ongedoubleerd gemaakt, maar het kan niet al te lastig down. Ruitenstart en ♣H na of directe klaverstart leidt tot promotie van ♥8 tot downslag. Het is niet nodig dat ♠A eerst wordt meegenomen; west kan ook zijn laatste klaver vervolgen als noord ♠B afgooit op ♣B. De WL dacht een eenvoudig geval bij de hand te hebben en voor hem aan tafel is dat ook zo: hij moet het gunstigste c.q. ongunstigste resultaat laten noteren dat met enige waarschijnlijkheid kan worden bereikt en dat is voor beide paren 2♥ gedoubleerd gemaakt. De PK mag genuanceerder kijken en deed dat ook, op verzoek van OW. Zij overwoog:

- dat het doublet van oost op 2♥ volgens de verklaring van de WL in principe voor straf is;
- dat het bod van 2SA door west zeer wel door de denkpauze van oost kan zijn gesuggereerd en dus een ernstige overtreding van de Spelregels is, gelet op het niveau van de wedstrijd;
- dat derhalve een arbitrale score moet worden vastgesteld, gebaseerd op het resultaat in 2♥ gedoubleerd;
- dat, mede gezien het feit dat dit contract aan de andere tafel werd gemaakt, niet met een voldoende mate van waarschijnlijkheid valt na te gaan of in het tegenspel door OW vijf of zes slagen gemaakt zouden zijn.

De Protest Commissie heeft besloten:

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 23 vast te stellen op +2 imps voor het viertal van NZ en -2 imps voor het viertal van OW;
- aan het viertal van OW een straf op te leggen van 1 WP;
- het protestgeld te retourneren.

Noot:

De wedstrijdleader geeft NZ het volledige voordeel van de twijfel en schrijft 2♥! gemaakt. De PK mag een billijke score geven op grond van artikel 12C en maakt daar gebruik van, omdat 2♥ toch niet zo maar is gemaakt. Daarom krijgt de overtredende partij +2 IMP en de niet-overtredende -2. Aan de andere tafel had het nevenpaar van de niet-overtredende partij namelijk een ramp.

Artikel 25B

door Ton Kooijman

In Bridge heeft pas een artikel gestaan over de toepassing van artikel 25. Het blijkt niet zo eenvoudig toe te passen. Ook internationaal wordt er steeds opnieuw over gediscussieerd en ontstaat er druk om het artikel te veranderen. Zover ben ik nog niet. Voorlopig moeten we het dus nog doen met de tekst zoals die nu in ons spelregelboekje staat en met de interpretatie die we volgen. Nog eens samenvattend houdt dat in dat een bieding onder 25B veranderd kan worden als de speler die de bieding deed liever een andere bieding doet en dat ontdekt zonder gebruik te maken van informatie die verband houdt met biedingen die door anderen daarna (mogelijk) gedaan worden. De verandering moet dus in de eigen kaarten 'zitten'. Dit klinkt cryptisch en daarom een paar voorbeelden. Als iemand na een 1♠-opening van zijn partner 4♠ biedt en dan een gretige LT naar het doubletkaartje ziet grijpen, mag hij niet alsnog snel 2♠ bieden. En als zuid opent met 2♣ mancheforcing en dan zijn partner voor de beurt ziet passen, niet geaccepteerd door oost, mag hij niet alsnog 3SA bieden. Dit laatste is als je artikel 25B leest niet vanzelfsprekend, want met de pas weer van tafel, zitten we in de situatie dat de LT na het 2♣-bod nog niet geboden heeft. Het is dus niet toegestaan je bieding te veranderen omdat je weet dat je partner in zijn eerstvolgende beurt moet gaan passen. Maar als de partner Noord met 1SA opent en oost en zuid allebei passen, waarna west een kaart op de

grond ontdekt die van zuid blijkt, mag zuid zijn pas wel veranderen als hij dat wil. De weerstand tegen dit artikel wordt begrijpelijk als je bedenkt dat in dit voorbeeld west waarschijnlijk beter eerst zelf kan passen, alvorens de kaart te ontdekken, zeker als hij er zelf dertien heeft. Want na die pas mag zuid zijn bieding beslist niet meer veranderen.

Na deze 'herinnering' twee recente gevallen in het Nederlandse bridge.

Zuid opent 1SA, noord antwoord 2♣ en zuid biedt nu 2SA. Noord heeft 11 punten en legt een paskaart op tafel. Hij roept onmiddellijk de WL omdat hij de pas wil veranderen. Deze stelt vast dat geen sprake is van een onopzettelijke bieding volgens artikel 25A. Dat is waarschijnlijk juist, maar daarna gaat hij de fout in, want hij biedt noord niet de gelegenheid de pas onder 25B te veranderen. In 2SA maakt zuid vervolgens 10 slagen. Dit gebeurt allemaal in een viertallenwedstrijd. NZ gaan in beroep. Nu wordt het ingewikkeld. Het begint al met de vraag of het protestcomité de beslissing van de WL mag veranderen. Nee dus. Artikel 93B3 staat dat niet toe. Als noord in dit geval claimt dat 25A van toepassing was, zou het protestcomité daarover wel een beslissing kunnen nemen. Maar nu betreft het een technische beslissing, waarbij de veronderstelling is dat de WL de expert is. Overigens mogen we dan hopen dat het protestcomité zoveel van de spelregels weet dat ze de WL

kan adviseren zijn beslissing te herzien. En een wedstrijdleader die dat in dit geval niet doet kan voortaan maar beter thuis blijven.

Wat moet de WL dan feitelijk doen? Voor het antwoord is het aardig om te weten dat de andere kant wel in 3SA zat en er in slaagde één down te gaan. Als NZ dus niet in beroep gaan krijgt het NZ-team +7 imps (ze waren kwetsbaar) en hun tegenstanders -7 imps. Als de WL de goede beslissing had genomen zou het NZ-team -3 imps en hun tegenstanders -7 imps gekregen hebben (we gaan er voor het gemak even van uit dat deze NZ in 3SA ook tien slagen gemaakt hadden, wat niet vanzelfsprekend is). En met een protest van NZ moet de WL artikel 82C toepassen: als het niet mogelijk is alsnog een normaal resultaat te verkrijgen, een arbitrale score toekennen waarbij hij beide partijen als niet overtreders beschouwt. Wat komt daar dan uit? Dat is allerm minst duidelijk. We zijn snel geneigd dan maar + 3 imps aan beide partijen toe te kennen. Mijn mening in dit geval is dat het normale resultaat bereikt wordt met de juiste arbitrage van de WL, dus met 3SA gespeeld door zuid en tien slagen. Dat levert de al aangegeven -3 imps voor NZ en -7 imps voor OW op.

Het tweede geval deed zich voor in de halve finale MK, gespeeld met schermen. Oost opende met 2♦ (multi), de tray ging naar de andere kant en daar werd door zuid gepast en door west 2♠ geboden. Tray weer terug en een pas van noord. Nu bood oost 3♦ en voordat noord de tray doorschoof vroeg hij aan oost wat diens bod betekende. Al pratend ontdekte oost nu dat hij zich vergist had. Hij dacht dat zijn partner 2SA geboden had en dan geeft 3♦ een goede zwakke twee met schoppen aan. Met 2♠ bij west is 3♦ een semi-forcing in die kleur. Oost wilde zijn bieding dus alsnog wijzigen. Dat mocht van mij, onder 25B, dus met maximaal -3 imps. Hier doet zich dus het gekke voor dat een vraag van de tegenstander een speler attent maakt op zijn vergissing. Dat lijkt me te passen in onze benadering. Oost maakte 2♠. Aan de andere tafel ging dat contract één down. Dus voor OW -3 imps en voor NZ - 4 imps. Omdat we in een knock-out zaten, moest er met die score nog iets gebeuren. Artikel 86B geeft aan dat gemiddeld moet worden. Dus verdiende OW een halve imp op dit spel. Uiteindelijk won het team van OW de wedstrijd met een heel geringe voorsprong. Als noord niets had gevraagd, had zijn team de wedstrijd waarschijnlijk gewonnen.

Het protestcomité en de wedstrijdleader

door Ton Kooijman

In september heeft de WBF (de Wereld Bridge Federatie) een vergadering gehouden om te komen tot heldere afspraken over het functioneren van protestcomités. Natuurlijk in de eerste plaats haar eigen comités, maar er is een regeling uitgekomen die over de gehele wereld is rondgestuurd en de WBF hoopt dat de aanwijzingen algemeen gevolgd gaan worden. Het stuk wordt op dit moment vertaald in het Nederlands, maar de belangrijkste zaken eruit kunnen al wel vermeld worden. Lang niet alles betreft veranderde inzichten, vaak zijn vooral de puntjes op de i gezet. Laten we eens naar een paar kwesties kijken waar het over gaat. We zullen het stuk verder 'de Code' noemen.

We hanteren de begrippen procedurele straf en disciplinaire straf. De eerste wordt behandeld in artikel 90, de tweede wordt behandeld in artikel 93. Het onderscheid tussen de twee is niet scherp te geven. Artikel 90 geeft wel voorbeelden, maar is niet uitputtend. En artikel 93 zegt dat een disciplinaire straf zowel in punten kan worden gegeven als bijvoorbeeld door iemand uit te sluiten. Het belang van het onderscheid is terug te vinden in artikel 93, dat vaststelt dat de protestcommissie wel een procedurele straf mag aanpassen maar niet een disciplinaire straf. Overigens mag een protestcommissie wel besluiten een disciplinaire straf te geven als de WL dat niet gedaan heeft, staat er in de Code.

Heel formeel zou een WL dus een disciplinaire straf in de vorm van een waarschuwing kunnen geven om zo de bevoegdheden van het protest comité te blokkeren. Deze materie krijgt in Nederland en daarbuiten weinig aandacht.

Interessanter is een andere koppeling naar de protestcommissie. In Nederland is het mogelijk om als appellant door te gaan tot en met de landelijke PK. Die behandelt dan het protest opnieuw en komt onafhankelijk tot een uitspraak. Dat is in vele andere landen niet gebruikelijk, hoewel de spelregels wel in zo'n rechtsgang voorzien. Maar bijvoorbeeld in een Europees of wereldkampioenschap is die mogelijkheid niet aanwezig, net zo min als in onze eigen topcompetities. In al die gevallen is er maar bij één instantie beroep mogelijk en is haar beslissing finaal. Maar bij een toernooi of een districtscompetitie kun je in Nederland wel in hoger beroep. Met als probleem dat in een toernooi de prijzen al lang vergeven zijn als de onherroepelijke einduitslag bekend wordt. De Code adviseert nu dat het nationale protestcomité zich in zijn uitspraken beperkt tot kwesties die de interpretaties van de Spelregels of aanvullende bepalingen betreffen en beoordelingskwesties ongemoeid laat. Die laatste zouden alleen aan de orde moeten komen als de eerdere beslissing in geval van een protest in strijd is met de Spelregels of apert dwaas. Het gaat hier dus niet om een formele beperking van de bevoegdheden van de Protestcommissie, maar om een beperking die zij zichzelf oplegt en die ook als zodanig als een gedragslijn bekend gemaakt moet worden. Bij een wereldkampioenschap kan in vergelijkbare gevallen een gezamenlijke bijeenkomst van de commissie die de wedstrijdregels vaststelt met de Lawscommissie plaatsvinden. Dat is bijvoorbeeld in China '93 gebeurd toen Edgar Kaplan het met me eens bleek dat de genomen beslissing van het appeal comité om formele redenen niet deugde.

Het meest opvallende besluit van de WBF betreft een uitbreiding van de bevoegdheid

van de (hoofd)wedstrijdleader. Sinds 1987 mag alleen het protestcomité een gewogen score geven en moet de WL het gunstigste resultaat geven dat waarschijnlijk behaald zou zijn, respectievelijk het ongunstige resultaat dat behaald had kunnen worden. Dat was dus een bron voor protesten, vooral omdat daar ook nog de instructie bijkwam dat in geval van twijfel ten gunste van de niet-overtreders beslist moest worden. De Code zegt nu dat de (hoofd)wedstrijdleader dezelfde bevoegdheid heeft als het protestcomité: hij mag een gewogen arbitrale score toekennen om tot een rechtvaardige beslissing te komen. Daarmee is eindelijk een verkeerde ontwikkeling teruggedraaid. En ook de 'twijfelbenadering' is verlaten. De WL moet zijn best doen om direct tot de beste beslissing te komen. De kroon op deze veranderingen is de richtlijn die het protestcomité krijgt om uit te gaan van de juistheid van de beslissing van de WL, als aangenomen kan worden dat deze competent is, en die beslissing alleen te veranderen als op basis van de gegevens zoals gepresenteerd, volstrekt duidelijk is dat de WL een verkeerde beslissing genomen heeft. Van de WL wordt dan wel verwacht dat hij aangeeft of zijn beslissing nog ruimte voor twijfel liet. Het is de bedoeling om al begin volgend jaar, misschien wel het eerste besluit van de Lawscommissie in het nieuwe millennium, de Spelregels, en dan dus met name artikel 12C3, op deze wijziging aan te passen. Dat kan nog wel op weerstand stuiten, want de ACBL lijkt een tegenstander. De ACBL staat nu zelfs niet toe dat protestcomités deze bevoegdheid uitoefenen, maar was wel aan het overwegen dat te gaan invoeren. Op dat moment doen wij dus alweer de volgende stap. De reden voor de weerstand bij de ACBL is dat ze denken dat WL's deze bevoegdheid niet goed kunnen hantieren. Dat moeten we dan maar afwachten. Deze beslissing maakt het werk van de WL beslist interessanter.

De volledige tekst komt zeker in een volgende Wekowitz, maar dit zijn alvast enige krenten uit de Code of Practice.

Arbitrale scores bij butlerwedstrijden en crossimps

door Sytze Sietsma

Hoeveel IMP deelt u uit bij gemiddelde-plus en gemiddelde-min in een butlerwedstrijd?

Vaak wordt gezegd dat een butlerwedstrijd een soort viertallenwedstrijd is, maar dan voor deelnemers bestaande uit twee personen. Wanneer er in een butlerwedstrijd daarom een arbitrale score moet worden uitgedeeld, gaan wedstrijdleiders vaak uit van +3 IMPs en -3 IMPs, aantallen die ook in een viertallenwedstrijd worden gebruikt. Een butlerwedstrijd is echter beslist geen viertallenwedstrijd, het is een heel eigen vorm van uitslagberekening waarbij de techniek die de deelnemers gebruiken veel lijkt op viertallen. Al jaren geleden heeft in de Weko-wijzer een artikel bestaan van Pieter Bussemaker, waarin hij aantoonde dat +2/-2 IMPs een zinniger benadering was voor 60% en 40%. Hij baseerde zich daarbij op de butlerserie van DBC. Volgens zijn berekening zou 60% over 24 spel ongeveer overeenkomen met 44 IMP, oftewel 1,83 IMP per spel. Pieter Bussemaker heeft toen een serie clubavonden genomen en daar een grafiek van gemaakt om het 60% punt te bepalen en aan de hand daarvan zijn advies doen uitgaan.

Een andere benadering kan zijn een aantal zittingen van toernooien te nemen en te bekijken waar het 60% punt feitelijk is terechtgekomen. Daar kan dan een gemiddelde van genomen worden en ook dat geeft een indicatie hoe hoog G+ (en G-) in een butlertoernooi zouden moeten zijn. Terzijde: waar we vroeger (voor 1997) van 60% en 40% spraken, spreken we nu van gemiddelde-plus (G+) en gemiddelde-min (G-) en we bedoelen hetzelfde.

Er is voor een dergelijke benadering een theoretisch probleem: wanneer men in een parentoernooi kijkt wie 60% heeft gescoord, dan mag zo'n toernooi eigenlijk niet volgens de butlermethode worden uitgerekend omdat de techniek waarmee de

spelers te werk gaan anders is. Om dit probleem te ondervangen heb ik een butlertoernooi en een parentoernooi genomen en op beide toernooien dezelfde methode losgelaten. Wanneer de resultaten dicht bij elkaar zitten zal het wel kloppen. De toernooien zijn het ING Bank Topcircuit (butler), de Bondsklasse dames (paren), de halve finale gemengd parenkampioenschap en de keiendrive (paren). Het ING Bank Topcircuit bestond uit vier voorronden van elk vier zittingen en een finale van zes zittingen, in totaal 22 zittingen. De Bondsklasse bestond uit een A- en een B-poule van elk acht zittingen, in totaal zestien zittingen. De halve finale gemengde paren en de keiendrive bestond uit twee zittingen die op één dag werden gespeeld. Ik heb deze twee toernooien ook bekeken, omdat het gemengd parenkampioenschap een vrij groot toernooi is en de keiendrive wat zwakker bezet is. Bij alle toernooien heb ik naar de 60%-grens en naar de 40%-grens gekeken.

De resultaten van de toernooien heb ik in een tabel verwerkt. Eerst heb ik gekeken op welke plaats iemand was terechtgekomen die 60% of 40% had gescoord volgens parentelling. Daarna heb ik gekeken hoeveel IMP iemand op die plaats gescoord had bij toepassing van de butlertelling. Gedeeld door het aantal spellen levert dat het Gemiddeld aantal IMP op (ook wel GIMP genoemd).

Wanneer alle zittingen samen bekeken worden, blijkt dat de cijfers elkaar weinig ontlopen. Of het nu een butlertoernooi was of een parentoernooi, of het nu om de 60% gaat of om de 40%, de resultaten van ING en Bondsklasse blijven binnen 0,1 IMP van elkaar. De keiendrive zit er iets boven en het gemengd paren kampioenschap iets onder. Gezien de kleine grootte van de steekproef zijn de verschillen volgens mij verrassend klein. Het resultaat zit bovendien redelijk dicht bij de uitkomst van Pieter Bussemaker met zijn andere me-

thodiek. In de ING en de Bondsklasse komen de 60% en de 40% terecht bij ongeveer 1,7 á 1,75 GIMP. De halve finale gemengde paren zit er iets onder en de keiendrive iets boven.

Om volledig te zijn heb ik dezelfde methodiek ook toegepast bij een berekening volgens crossimps. Crossimps is een berekeningsmethode waarbij ieder paar elk spel uitslaat met elke andere tafel. De IMP-uitslagen worden dan snel heel groot en ook bij crossimps kunnen we kijken naar het gemiddeld aantal IMP per tafel. Bij de crossimps komen de 60% en de 40% uit bij het aantal tafels maal 1,6, behalve bij de keiendrive waar het 1,3 was.

2 IMPs per spel lijkt daarom redelijk voor de arbitrale score G+ en G- in butlerwedstrijden. Omdat de Weko-wijzer maar een beperkt aantal pagina's heeft worden de tabellen zelf niet in de Weko-wijzer afgedrukt. De elektronische Weko-wijzer heeft deze aflevering een bijlage met de tabellen, voor de liefhebber. Wanneer u niet over Internet beschikt en u wilt de tabellen zelf bekijken, dan vraagt u een kennis om het uit te draaien.

Let bij het advies nog op een fijn detail: in art. 86A wordt weliswaar gesproken over A.S. bij toepassing van IMPs, maar dat slaat terug op de definitie van IMPs in art 78B. In art. 78B staat dat het verschil in scorepunten tussen twee scores wordt vergeleken. Bij butler wordt een score echter vergeleken met een rekenkundig gemiddelde en dat is geen score, daarom valt butler niet onder art 78B. Een echte purist zou de punten die bij butler worden uitgedeeld dan ook geen IMPs noemen, omdat we het hebben over een bijzondere scoremethode ex art. 78D. Het invoeren van een nieuwe naam (BMP, butler match punten) is echter geen zinnige zaak. Omdat we bezig zijn met een berekeningsmethode ex art 78D moet de organiserende instantie ook zelf vastleggen hoeveel punten er gegeven worden in geval van G+ en G-.

Daarnaast worden tegenwoordig steeds vaker toernooien uitgerekend met behulp van crossimps. Dezelfde methodiek heb ik daarom gebruikt bij het berekenen van de GIMPs bij het uitrekenen van de voorbeeldtoernooien volgens crossimps. Daar zou 2 IMPs zelfs al veel zijn. Intussen blijkt uit de cijfers van de gemengde paren dat het aantal GIMPs toch niet significant afwijkt als het aantal tafels toeneemt. Omdat er weinig verschil is tussen grote en kleine toernooien lijkt het zinnig bij cross-IMP's ook 2 IMPs per spel te geven, maar dan wel vermenigvuldigd met het aantal andere tafels.

Tot zover de cijfers. Nu kunnen we voortaan bij butler- en crossimps-toernooien dus naar hartelust arbitrale scores gaan uitdelen. Of speelt er toch nog iets anders mee? De spelregels noemen in wedstrijden die om IMPs gaan het aantal van 3 IMPs per spel. Hoeveel is dat eigenlijk in viertallenwedstrijden? Hieronder vindt u nog een tabel. In de linkerkolom staan de categorieën van de IMP-WP tabel. Daarnaast staat hoe de uitslag zou zijn als er gemiddeld 3 IMP per spel naar één kant zouden gaan.

Aantal spel	3 IMP x laagste aantal spellen	3 IMP x hoogste aantal spellen
6-9	21-9	24-6
10-13	23-7	25-3
14-15	25-5	25-4
16-17	25-4	25-4
18-21	25-4	25-3
22-25	25-3	25-2
26-29	25-2	25-1

Het blijkt dat een gemiddelde van 3 IMP per spel in een viertallenwedstrijd zware uitslagen geeft: genoeg om bijna ieder toernooi te winnen. Veel toernooien in Nederland hebben tegenwoordig rondes van 7 spellen, want dan past een ronde (inclusief uitslaan) zo lekker in een uur. Voor een gemiddelde van 21 IMP zou ik tekenen, ik val dan vast wel in de prijzen, als ik al niet win. Moeten we dan toch voor butler en crossimps naar 3 IMPs per spel omdat

de spelregels zeggen dat je bij IMPs een arbitrale score geeft die gemiddeld voldoende zou zijn voor winst, ook al geldt art 86 niet specifiek voor butler en crossimps? Bij parentoernooien blijkt G+ maal het aantal spellen vaak niet genoeg te zijn voor de winst, terwijl dat in viertallen dus wel zo is. We zullen een beslissing moeten nemen van welk andersoortig toernooi we de kenmerken het belangrijkste vinden.

Een parentoernooi is ook een toernooi met deelnemers bestaande uit twee personen. Er worden lange zittingen gespeeld met vele tegenstanders. Viertallentoernooien bestaan daarentegen uit rondes die elk een zitting vormen en lijken daarom een heel andere vorm van bridge. Intussen is de techniek die de spelers volgen bij butler en cross-IMP vergelijkbaar met viertallen. Ik denk dat het essentiële verschil iets anders is. Bij parentoernooien kun je nooit slechter scoren dan een ronde zaalnul. Weliswaar een ellendescore, maar toch niet vergelijkbaar met de -9 IMP waar iemand in een butlertoernooi tegenaan loopt. Omgekeerd kun je in een parentoernooi nooit hoger komen dan een zaaltop en kun je in een butlertoernooi zo maar +13 IMP pakken. Bij crossimps geldt natuurlijk ongeveer hetzelfde. Wat dit betreft lijken butler en crossimps toch het meeste op viertallen, waar één score ook zomaar ineens de wedstrijd kan domineren.

Terug naar de tabellen. De hoeveelheid GIMPs die bij 60% en 40% horen zit een paar tienden onder de 2 GIMPs. Omdat de

getallen zo gelijk blijven zal dat wel significant zijn. Daarom lijkt 2 GIMPs ook een goed compromis tussen de twee redeneringen uit de vorige alinea.

Intussen is een eerdere versie van dit artikel met de bijbehorende tabellen besproken in de Weko-vergadering. De Weko heeft besloten dat organisatoren geadviseerd wordt voor G+ in een butler +2 IMPs te nemen en voor G- -2 IMPs. In crossimps geldt dan hetzelfde, maar de 2 IMPs worden vermenigvuldigd met het aantal andere tafels.

Er is trouwens nog heel een ander probleem en dat is de stilzit. Als er volgens paren wordt uitgerekend is er geen probleem. De speler krijgt gewoon zijn aantal MP en dat wordt gedeeld door het aantal MP dat nodig is voor 100%. Bij een stilzit wordt de noemer kleiner en het probleem is opgelost. Bij butler en crossimps is er geen noemer. Wat er in een parenwedstrijd gebeurt, kun je aan spelers vaak het beste omschrijven met "je krijgt je eigen gemiddelde". Dat kun je in butler en crossimps ook doen, maar moet je het wel uitdelen. Bij het ING Bank Topcircuit wordt er een minimum van 0 IMPs per spel gegeven en een maximum van 3 IMPs en dat ziet er redelijk uit. Per hoeveel spellen bepaal je het gemiddelde? ING neemt het daggemiddelde omdat de zittingen een beetje vreemd gedefinieerd zijn. Een zittinggemiddelde kan ook, maar de Weko heeft duidelijk voorkeur voor het gemiddelde over het gehele toernooi.

Uittreksel uit de verslagen van de Bondsarbitersbijeenkomsten *door Frans Lejeune*

Tijdens de bondsarbitersbijeenkomsten komen allerlei zaken aan de orde die ook voor 'gewone' wedstrijdleiders interessant kunnen zijn. Hieronder volgt een uittreksel uit de verslagen van de laatste twee bijeenkomsten; de bespreking volgt de (chronologische) volgorde van de behandeling: de onderwerpen zijn niet gegroepeerd.

Als eerste een arbitrageprobleem uit de finale ING Bank Topcircuit. Het probleem lag als volgt:

Spel 18
O/NZ

♠ HV65
 ♥ –
 ♦ AV10753
 ♣ AV2
 ♠ B7
 ♥ AH97542
 ♦ B2
 ♣ H10
 ♠ A10842
 ♥ 6
 ♦ 964
 ♣ 9743
 ♠ 93
 ♥ VB1083
 ♦ H8
 ♣ B865

West	Noord	Oost	Zuid
–	–	2♦	pas
3♦	?pas	pas	pas

Oost opende 2♦ (zwak spel met vijfkaart schoppen), zuid paste en west bood 3♦. Noord wilde de betekenis van dit bod weten en vroeg om uitleg. Oost vertelde dat hij het niet meer wist, maar dat het op de systeemkaart te vinden is. Hoe te handelen? Geopperd wordt dat noord eerst de systeemkaart goed moet raadplegen. Daarna kan de WL eventueel west uitleg laten geven. Dat leidt wel tot ongeoorloofde informatie, maar dat is waarschijnlijk beter dan NZ in het ongewisse te laten. Opgemerkt wordt dat oost nu vrijwel zeker toch ook te horen krijgt wat het bod betekent door te vragen wat de reactie van noord betekent. De WL moet noord misschien wel instrueren om zijn antwoord zo te geven dat hij zegt: als 3♦ echt is, dan betekent mijn bod A, als 3♦ conventioneel is dan betekent het B. Volgens TK is het alternatief het spel onspeelbaar te verklaren en +3/-3 te geven. Het is een lastig probleem en alle ellende moet bij OW terecht komen. Men vindt dat NZ de kans moeten krijgen hun goede contract te bieden.

In de praktijk werd de WL pas na afloop van het spel geroepen. Aan tafel heeft noord zijn schouders opgehaald (hij begreep de uitleg op systeemkaart niet). De WL heeft geoordeeld dat noord te weinig moeite heeft gedaan om de informatie boven tafel te krijgen en de systeemkaart on-

voldoende heeft bestudeerd (3♦ was een transfer naar harten). Het protestcomité was snel klaar met dit protest; de score bleef staan. Er is alleen lang gediscussieerd over wel of geen straf gegeven moest worden aan OW. Veel spelers vonden dat er wel ingegrepen had moeten worden. Daarnaast bestond de indruk dat noord dacht op deze manier altijd een goede score te krijgen (direct aan tafel of achteraf via de arbiter).

Er was nog een protest. Nadat de tray lang was weggebleven, ging een speler met een minimale hand toch naar de manche. De aanwezige PK-leden suggereerden om in dit soort gevallen (de tray blijft lang weg) zeker met schermen alvast aan te geven wat je van plan bent te gaan doen. Er wordt nog een ander voorbeeld genoemd (uit halve finale ArboNed) waar een speler eerst probeerde of 3♥ gedoubleerd het eindcontract zou worden, anders zou hij alsnog 4♥ bieden. Nu al opschrijven wat je gaat doen, levert in competitieve situaties extra informatie op voor de tegenstanders en dat is ook ongewenst. Tot slot wordt opgemerkt dat de discussie nog wel is of je nog terug mag komen op wat je hebt opgeschreven (dus eerst zeg je de manche te gaan bieden en vervolgens pas je je toch maar op een deelscore).

Vervolgens worden een aantal problemen besproken. Het eerste probleem lag als volgt: Noord is geveer en zuid past voor de beurt. De pas wordt niet geaccepteerd. Nu opent noord 1♥ met: ♠ V87, ♥ 953, ♦ H75, ♣ 9832. mag dat?

In een oud WL-examen werd we dit toegeestaan. Zuid had niet kunnen weten dat het voordeel oplevert om voor de beurt te passen. Artikel 23 en 72B1 dekken dit niet en artikel 40A staat het psychen op zich toe. In de discussie wordt opgemerkt dat het psychen niet helemaal gratis is: partner hoeft meer één keer te passen en hij kan dan later mee gaan bieden. De conclusie is echter dat dit volgens 16C2 aangepakt kan worden: de psyche lijkt ingegeven door de Ongeoorloofde Informatie (OI) dat partner geen opening heeft. Besloten

wordt dan ook voortaan vergelijkbare gevallen op deze manier aan te pakken.

Het tweede probleem is spelregeltechnisch. Zuid is leider geworden en nadat west is uitgekomen en de dummy open is gelegd, ontdekt west dat hij een hand van een ander spel heeft. Wat te doen?

Artikel 17D deugt niet: er zit geen tijdslijm in. Volgens Kooijman is de bedoeling dat alleen nog hersteld kan worden als slechts één bieding is gedaan volgend op de bieding door de onjuiste hand. Dus dat betekent in dit geval 60/40. TK vindt dat na meerdere opvolgende biedingen het spel onspeelbaar verklaard moet worden. In principe is de uitkomst het eerste moment dat je er achter kunt komen.

Opgemerkt wordt dat er een aantal problemen zijn met de Nederlandse tekst. Er wordt op gewezen dat in het Engels komma's veelal ontbreken. Op een aantal punten is dat in de Nederlandse vertaling ondervangen (maar dan dekt de Nederlandse tekst niet meer volledig de Engelse tekst). In een aantal gevallen is niet duidelijk of na accepteren van een onjuist bod (voor de beurt, onvoldoende etc.) deze bieding legaal is geworden. Meer en meer ontstaat de indruk dat de tekst bewust onduidelijk is gehouden (om protestcomités zo veel mogelijk vrijheid te geven).

Naar aanleiding van de korte notitie over de interpretatie van artikel 6 en 24 van de Spelregels (zie vorige Weko-wijzer), wordt ook nog opgemerkt dat uit de discussiegroep op Internet voortdurend blijkt dat de tekst van de Spelregels niet erg goed is; de interpretatie blijft soms moeilijk. De ACBL claimt voor zichzelf het recht de Spelregels te interpreteren. Wat Kooijman betreft zou het goed denkbaar zijn, dat ieder land op moeilijke punten een voorlopige beslissing neemt (op grond van de eigen interpretatie van de Spelregels) en deze beslissing vervolgens voorlegt aan de Laws Committee die één keer per jaar van al dit soort beslissingen nagaat of het ingenomen standpunt wel deugt. Als voor-

beeld wordt nog het volgende genoemd: in slag 9 verzaakt een tegenspeler, de leider claimt nu. Wat beslist de WL? In artikel 63A3 staat dat de verzaking voldongen is als er instemming is. De laatste zin van 63A3 waarin gemeld wordt hoe je kan instemmen zou weg moeten (voegt niet echt iets toe en veroorzaakt hooguit verwarring). Een ander punt is dat artikel 69A aangeeft dat de instemming pas veel later ingaat dan artikel 63A3 suggereert. Opgemerkt wordt nog dat artikel 16 in de discussie rond artikel 6 en artikel 24 ook nog van belang is.

Opmerking Kooijman: bij het bieden met bidding boxes komt het voor dat een speler slechts het biedkaartje van zijn huidige bod uit het pak haalt en op tafel legt. Dat is niet wenselijk en daar wordt ook terecht bezwaar tegen gemaakt door tegenstanders. Immers, zeker in een parenwedstrijd is niet na te gaan of de betreffende speler dit altijd doet. Bovendien geldt dat dit in strijd is met de reglementen. Je behoort het hele pak neer te leggen. De Appendix bij de Spelregels lijkt dit te suggereren en het WR omschrijft dit nog nader. Je kunt immers informatie overdragen door het wisselend te doen. Het neerleggen van de speelkaarten is wel geregeld: waaiertjes zijn niet toegestaan, troef dwars is niet toegestaan, maar van hoog naar laag of andersom is niet geregeld.

Het derde probleem ging over een onjuiste claim. Zuid speelt 3SA. Met nog zeven slagen te spelen zegt hij: als de ruiten 3-2 zitten, maak ik mijn contract. West die aan slag is, roept nu de WL. De ruitens zitten 4-1 en zuid zegt dat hij in dat geval niet geclaimed heeft. Als variant hierop hetzelfde geval, maar na de opmerking van zuid en het niet akkoord gaan, wordt doorgespeeld en zuid maakt ondanks het 4-1 zitsel zijn contract.

Opgemerkt wordt dat volgens artikel 68 de opmerking van zuid een claim is en je moet dat dan ook als zodanig behandelen. Zuid zegt immers impliciet dat hij het contract niet maakt als de ruiten 4-1 zitten.

Dus 3SA –1, tenzij het niet down kan, ondanks de uitspraak van zuid. Hetzelfde geldt ook in het tweede geval: 68D schrijft voor dat het verder spelen geannuleerd wordt. Zo lang het spel er nog ligt kan het nog volgens de eerste methode afgehandeld worden. In principe hadden beide partijen de WL moeten/kunnen roepen. Vervolgens kom je in 69A of 69B terecht. Opgemerkt wordt dat je in dit soort gevallen nooit in artikel 11 terecht moet komen. Als je in 69B terechtkomt zal het waarschijnlijk als gemaakt geschreven worden (maar misschien moet je nog wel nagaan welke speelwijze heeft geleid tot contract: is nu een snitje over ♦B vierde toegestaan?). Het feit dat zuid nu zijn contract gehaald heeft, moet haast impliceren dat er een normale speelwijze mogelijk is die tot contract leidt. Dit is een speciaal geval en dan is artikel 11 (algemeen) niet nodig. Als dit gebeurt tussen zeer sterke NZ- en zwakke OW-spelers is er alle reden om de zwakke spelers te beschermen.

Het vierde probleem:

Leider zuid speelt 3SA. Tijdens het spelen van de schoppen bekent oost niet meer. Zuid blijft op het laatst met een (verliezende) schoppen zitten en veronderstelt dat west de nog ontbrekende hogere schoppen heeft. Met nog twee kaarten te gaan, heeft zuid nog een schoppen en een verliezende klaveren in zijn hand en staat de rest aan west af. Nu blijkt dat west nog twee hoge klaveren heeft en oost de hoge schoppen. De leider wil nu alsnog de twee slagen straf volgens artikel 64, ervan uitgaande dat hij de twaalfde slag aan oost had kunnen afstaan. Deze heeft daarnaast nog een klaveren. wat beslist de WL?

Opgemerkt wordt dat door het afgeven aan west, zuid expliciet aangeeft dat hij de schoppen als eerste zou spelen; hij zegt immers dat hij de slagen aan west afgeeft, terwijl de hoge klaveren nog bij beide tegenspelers kunnen zitten. Dan dus twee slagen overdragen. Maar er is wel een probleem. De Spelregels dekken dit niet goed: de combinatie van claimen en verzoeken door de tegenpartij is niet gedekt.

Als 64C niet van toepassing is, dan zijn er twee mogelijkheden: als een slag met schoppen gemaakt wordt moeten OW twee slagen overdragen, zo niet dan één slag overdragen. Kooijman merkt op dat er jurisprudentie is dat in een claimsituatie bekeken wordt wat gebeurd zou zijn als doorgespeeld was (vb. neem nog aas mee en de rest wordt afgegeven, maar onder aas blijkt heer te vallen en de leider heeft nog de vrouw dan krijgt de leider deze slag nog). In het geval dat de leider de laatste twee slagen weggeeft, voelt Kooijman het meeste voor een WL die volgens artikel 12 een gewogen score geeft: 50% twee slagen en 50% één slag overdragen. Binnen de bondsarbiters voelt een deel het meeste voor één slag overdragen: de extra slag is in feite een bonus die je nu misloopt. Aanpassing van de Spelregels op dit punt is waarschijnlijk de beste oplossing.

Probleem vijf ging ook over problemen met claimen: Leider zuid claimt met nog drie slagen te gaan: "nog twee hoge ruiten en een troef". Eén van de tegenspelers heeft nog een hogere troef en twee hoge klaveren. Wat beslist de WL?

Vrijwel iedereen vindt dat de leider nog twee slagen mag krijgen. In de claim zit weliswaar geen volgorde, maar zeker als het een klein troefje is, dan speelt niemand eerst de troef en dan de ruitens.

Een minderheid vindt dat in principe drie slagen aan de tegenspelers overgedragen moeten worden, tenzij het een erg klein troefje is (troef 2 wordt door niemand nu gespeeld, troefaas wordt door iedereen wel eerste gespeeld, voor het geval dat). Sommigen vinden dit niet logisch: als er nog een lagere troef in het spel is, dan vinden we het niet acceptabel dat je de troef nu nog haalt, maar als de troef hoger is, dan vinden we het blijkbaar wel normaal dat je nu troef speelt. De aanwezige Weko-leden vinden dat de claim geen volgorde aangeeft van het spelen (is jurisprudentie). Bij een middenkaart troef is het niet duidelijk wat er zou gebeuren. Geconcludeerd wordt dat je per situatie wordt beoordeeld en altijd in je nadeel.

Kooijman zegt nog dat niemand troef drie op tafel legt, en dan dus drie slagen verliest, maar met troefvrouw verlies je er wel drie. Conclusie: in duidelijke gevallen mag alles: met troefaas verliest de leider geen slagen meer en met troeftwee verliest hij maar één slag (en geen drie). Jurisprudentie is dat in dit soort gevallen geen volgorde is aangegeven.

Ten slotte het zesde probleem:

Het bieden gaat als volgt:

West	Oost
1♥	2♥
stop 3♥	

West roept nu zelf de WL en vraagt wat zijn opties zijn. De "Stop" levert O.I. op voor oost. Geopperd wordt eerst de speler van tafel te halen om na te gaan wat er aan de hand is. Als west zich niet vergrepen heeft (er was 3♠ of 4♥ bedoeld en dus artikel 25A), maar bv. dacht dat oost 1SA geboden had, dan gelegenheid geven om via 25B2b2 alsnog 4♥ te bieden. Als west 3♥ handhaaft dan wel OI voor oost waar geen gebruik van gemaakt mag worden.

Vervolgens wordt een aantal varianten van een praktijkprobleem besproken. Het gaat om het volgende spel:

Spel 25   ♠ V3
N / OW   ♥ V65
                  ♦ AB763
                  ♣ AHB

♠ B95		N	♠ 82
♥ 873			♥ AHB94
♦ 8	W	O	♦ V1095
♣ 1098752		Z	♣ V6

♠ AH10764
 ♥ 102
 ♦ H42
 ♣ 43

Noord opent 1SA (15-17 punten) en oost volgt 2♥. Er worden nu een aantal verschillende varianten bekeken. Bij alle varianten draait het om de vraag of oost nog mag verbeteren: OW spelen in deze situatie DONT en dan belooft 2♥ beide hoge

kleuren. Een complicatie daarbij is dat oost met sommige partners en/of in sommige andere situaties (bv. tegen een zwakke SA) ook Multi-Landy speelt.

In de gevallen dat oost op zich op tijd is om ook via artikel 25B te mogen wijzigen (dus voordat de volgende speler geboden heeft), moet zo goed mogelijk vastgesteld worden of er sprake is van Change of mind (artikel 25B) of echt van mispakken (artikel 25A). In twijfelgevallen altijd 25B hanteren. Als er gereede twijfel is moet je straffeloos wijzigen niet toestaan. De staat van de biddingboxes zal veelal een goede indicatie zal zijn of mispakken aan de orde is. Verder wordt opgemerkt dat bij mispakken meestal de WL niet eens geroepen wordt; de speler herstelt zijn fout onmiddellijk zelf. De WL moet in ieder geval vragen hoe lang het betreffende paar al DONT speelt en of de spelers dat met al hun partners spelen.

Als het te laat is om te herstellen (of als oost de WL niet roept, omdat hij geen extra informatie wil geven en ten onrechte ervan uitgaat dat herstellen toch niet meer kan) hebben NZ in principe pech (maar wel moet vaststaan dat OW hun afspraken goed beheersen). Maar, als oost zich regelmatig vergist dan is er mogelijk reden om toch iets aan de score te doen. Voor jezelf kun je eventueel registreren dat dit paar zich in deze situatie vergist heeft. Als hetzelfde paar zich vaker vergist, kun je daarna ingrijpen en arbitrereren op basis van verkeerde informatie.

Gevraagd wordt hoe je met artikel 25B om moet gaan als met schermen gespeeld wordt. Vertel je aan de andere kant van het scherm dat artikel 25B wordt toegepast of niet? In Malta waren de arbiters het hierover niet eens. Daar was de conclusie dat je het niet aan de andere kant moest vertellen. De Weko is het daar niet mee eens; zij vindt dat de andere kant moet weten dat dit aan de orde is, het kan immers het spelen beïnvloeden. Besloten wordt dat in Nederlandse wedstrijden dit in voorkomende gevallen wel gemeld zal worden.

Vervolgens wordt kort stilgestaan bij protest 27 van Malta. Het ging om het volgende spel:

Spel 16
W / OW

<p>♠ 8632 ♥ 84 ♦ H5 ♣ AHV104</p>	<p>♠ HVB5 ♥ HB65 ♦ 8 ♣ 8653</p>	<p>♠ A74 ♥ V1092 ♦ V76 ♣ B97</p>	<p>♠ 109 ♥ A73 ♦ AB109432 ♣ 2</p>
--	---	--	---

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♦	4♦
doublet	allen passen		

Het 1♦-bod van oost gaf een vierkaart harten aan. West startte met ♣A. De eerste vier slagen verliepen als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
♣A	♣3	♣7	♣2
♥8	♥5	♥9	♥A
♦5	♦8	♦6	♦A
♦H	♣5	♦7	♦B

Zuid claimde nu voor één down. 27 Minuten na afloop van de wedstrijd vroegen OW alsnog arbitrage omdat zuid twee down gaat als west harten naspeelt. De WL liet één down staan en toen gingen OW naar het protestcomité. Het protestcomité oordeelde dat er geen enkele normale speelwijze is voor spelers van dit niveau die tot slechts één down leidt; blijkbaar wordt harten na zo automatisch gevonden op dit niveau dat alle andere varianten buiten beschouwing gelaten kunnen worden. Overigens is de Nederlandse tekst van artikel 69B niet juist. Er zou moeten staan: **'geen enkele normale speelwijze'**.

Er worden nog een aantal live-arbitrages behandeld.

Geval 1:

W / Allen

<p>♠ H72 ♥ B10643 ♦ A8543 ♣ -</p>	<p>♠ V6 ♥ A852 ♦ - ♣ AH86532</p>	<p>♠ B953 ♥ 7 ♦ V10762 ♣ B97</p>	<p>♠ A1084 ♥ HV9 ♦ HB9 ♣ V104</p>
---	--	--	---

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1♣	pas	3SA
pas	4♣	pas	4♥
pas	6♣	allen passen	

Oost is met ♥7 uitgekomen, genomen in dummy. Nu wordt ♦9 uit dummy gespeeld, die west met ♦A denkt te nemen; noord troeft en speelt klaveren naar de vrouw. Nu zegt noord: 'kleine schoppen'.

Variant A: West neemt de slag met ♠H. Nu zegt noord: 'Wat is dat? Ik wilde een klaveren spelen. WL'. Deze variant wordt twee keer behandeld. De eerste arbiter wil weten wat noord heeft gezegd; hij stelt vast dat noord een kleine schoppen genoemd heeft en beslist dat schoppen een gespeelde kaart is. Dit leidt tot 6♣ -1. De tweede arbiter stelt ook vast dat kleine schoppen gezegd is, hoewel klaveren bedoeld is. Ook hij beslist dat schoppen de gespeelde kaart is en komt dus ook tot 6♣ -1.

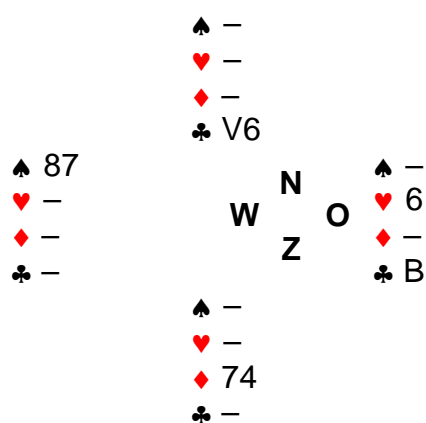
Variant B: Als A, maar na "wat is dat", zegt noord 'shit' en speelt een kleine schoppen bij. West wint de slag en geeft zijn partner een introever voor één down. Nu roept de dummy de WL en zegt dat noord in slag vier een kleine klaveren had willen spelen. De arbiter hoort het verhaal aan en besluit het spel mee te nemen om er nog eens rustig naar te kunnen kijken. Hij beslist uiteindelijk ook 6♣ -1.

In de praktijk heeft zich variant B voorgedaan in de Vanderbilt. Uit de reactie van noord was blijkbaar overduidelijk dat klaveren bedoeld was (de speelwijze duidt daar ook op). Het protestcomité besloot tot 6♣ contract. Kooijman denkt dat in variant A het goed mogelijk is dat artikel 45C4b van toepassing verklaard wordt; in variant B vindt hij dat niet meer gewijzigd zou mogen worden. Er is wel een probleem: artikel 45C geeft niet aan tot wanneer gewijzigd zou mogen worden. Opgemerkt wordt dat het voor de hand ligt om in dit soort gevallen de wijziging in ieder geval niet meer toe te staan als de leider uit zijn eigen hand heeft bijgespeeld met een kaart die gezien kan worden als volgend op de door dummy gespeelde kaart (daarmee geeft de leider in feite aan dat de juiste kaart gespeeld is). Wel lijkt redelijk dat de WL in ieder geval geroepen moet worden op het moment dat geconstateerd wordt dat er iets is misgegaan. Dat mag op dat moment ook de dummy zijn (overtreding is vastgesteld). In principe moet beoordeeld worden of er sprake is van 'slip of the tongue' of van een denkfout. Gesteld wordt nog dat als in noord twee kleine schoppens gelegen zouden hebben, de speelwijze dermate absurd zou zijn, dat slip of the tongue zeer aannemelijk wordt. Alles wijst er op dat er echt sprake was van een verspreking. Door één van de aanwezigen wordt opgemerkt dat hij een paar keer iets vergelijkbaars heeft meegemaakt en hij heeft de indruk heeft dat het alleen gebeurt als er in dummy een kaart van dezelfde hoogte in een andere kleur ligt. Dus in dit geval ♠4 en ♣4. Tot slot wordt nog opgemerkt dat ook in dit geval het van belang is om het spelverloop tot het cruciale moment na te gaan. Kooijman is van mening dat een onopzettelijke aanduiding maar zeer zelden voorkomt.

Geval 2:

Oost is leider in 6♣ en heeft tot nu toe alle slagen gehaald. Hij weet dat noord nog V6 van troef heeft.

De situatie is als volgt:

Variant A: Oost heeft het spel uitstekend afgespeeld, is in dummy aan slag en claimt nog één slag zonder nadere toelichting. Noord roept de WL omdat hij de claim onzorgvuldig vindt en eist de laatste twee slagen op. De arbiter vraagt oost zijn claim toe te lichten. Oost vertelt dat hij al elf slagen heeft gehaald, dat hij weet dat noord nog V6 van troef heeft en dat nu zijn ♣B en passant binnen gaat komen. De arbiter ziet geen probleem en beslist dat oost twaalf slagen krijgt.

Variant B: Oost speelt in deze situatie ♠8 van tafel, waarna noord hem complimenteert met zijn goede afspel en ♣6 bijspeelt. Oost speelt nu ♥6 en ontdekt zijn stomiteit. Hij roept de WL en zegt dat hij deze troefcoup helemaal had voorbereid, maar nu door de opmerking van noord zijn concentratie verloor. De eerste arbiter stelt vast dat artikel 47 niet meer toestaat dat oost zijn kaart wijzigt. Resultaat: 6♣ -1. De tweede arbiter komt tot dezelfde conclusie. Als NZ aanbieden om toch maar contract te schrijven staat de arbiter dat niet toe.

Men vraagt zich af of artikel 74C2 aan de orde moet komen; daar staat dat een blijk van waardering een overtreding van de gedragsregels kan zijn. Daarbij wordt natuurlijk bedoeld op het goedkeurende knikje na de juiste switch in het tegenspel en niet op deze opmerking van noord. Als oplossing wordt geopperd dat de opmerking van noord gezien kan worden als het afstaan van een slag; op basis daarvan kan de arbiter beslissen om 6♣ contract te schrijven.